

Economia Liberală. Prin noi însine.

Puterea de a schimba

www.pnl.ro

IL

PNL

IL

PNL

IL

PNL

IL

PNL

IL

PNL

IL

PNL

IL

PNL

Economia liberală. Prin noi însine

direcțiiile unui nou program economic pentru România

De ce propune PNL un nou program economic

- Măsurile liberale incluse în Programul USL nu au fost aplicate aşa cum a susținut PNL, nu au produs efectele scontate.
- PNL este dator să propună societății românești un program economic propriu, coerent, cu soluții liberale.
- Economia României nu reușește să producă locuri de muncă și nici să sporească bunăstarea populației, iar actualul guvern este lipsit de viziune, direcție și voință politică.
- O dezvoltare economică sustenabilă are nevoie de o schimbare radicală de abordare, măsurile reparatorii și graduale utilizate de guvernarea socialistă nu pot relansa economia.
- Tot proiectul are în vedere o consolidare a rezultatelor macroeconomice de până în prezent, dar și asigurarea dezvoltării României fără un alt acord cu FMI.
- Avem suficient de multe argumente economice care să ne permită atingerea obiectivelor pe care ni le-am propus și care asigură credibilitatea României în fața piețelor financiare internaționale.
- România va fi probabil și mai atractivă pentru investițiile străine, dar și pentru capitalul autohton.
- Echilibrele macroeconomice vor fi asigurate și perfecționate, însă cu o altă abordare.

Viziunea politică de susținere a programului economic

Puterea de a schimba versus teama de schimbare

Timp de peste 20 de ani politica economică a României a fost dominată de teama de schimbare. Cu excepția adoptării cotei unice în anul 2004, guvernele care s-au succedat nu au avut curajul unor măsuri radicale, care să genereze reacții profunde în economie, preferând soluții reparatorii și ajustări graduale.

Efectele pozitive generate de cota unică au fost în timp atenuate de alte politici, iar multe dintre măsurile luate de-a lungul timpului au păstrat doar aparența schimbării, fără să aibă cu adevărat impact pozitiv în economie.

De ce propune PNL un nou program economic

Realitatea resimțită de fiecare cetățean versus raportări statistice

Economia României este astăzi în continuare în blocaj.

Măsurile pe care PNL le-a propus în cadrul Programului de guvernare al USL nu au devenit realitate, lucru pe care l-am recunoscut și asumat. Acesta este unul dintre motivele pentru care am făcut opțiunea de a ne construi un parcurs politic propriu și de a veni cu un nou program economic eminentamente liberal.

Actualul guvern este lipsit de viziune și de direcție și încearcă să ascundă în spatele statisticilor macroeconomice o realitate resimțită și de mediul de afaceri și de cetățeni: nimic nu se mișcă în economie, iar România merge într-o direcție greșită

Curaj și viziune versus politica pașilor mărunți

Creșterea bunăstării românilor întârzie. Creșterea economică episodică produsă nu contribuie nici la sporirea prosperității cetățenilor, nici la dezvoltarea sustenabilă a economiei.

Politica pașilor mărunți este incapabilă să repornească economia și să genereze o creștere care să-i aducă pe români mai aproape de nivelul de viață din statele Uniunii Europene.

În anul 2014, România se află în fața unei opțiuni decisive: fie continuă politicile graduale, minimale, care o vor ține pe linia de plutire, dar o condamnă să rămână la periferia Europei; fie asumă o viziune curajoasă și are un cuvânt de spus în politica europeană.

Parcurs european versus stagnare

Deși România a devenit țară membră a Uniunii Europene, cu toate așteptările ce au decurs de aici și a adoptat legislația europeană, pașii pe care-i face sunt mici, lipsiți de viziune și curaj, iar deseori tarele pe care le cunoaștem de 25 ani blochează dezvoltarea.

Politicele statului sunt alterate de corupție, birocratie, demagogie, minciună, de încercarea de manipulare a votanților, ceea ce afectează orice perspectivă de dezvoltare normală a țării. PNL are convingerea că îndeplinirea angajamentelor europene îmbinată cu respectarea interesului național reprezintă singura alternativă de asigurare a unei prosperități pe care români o așteaptă de la o guvernare liberală.

Ce propune Partidul Național Liberal

Proiectul unei economii liberale

Partidul Național Liberal propune societății românești spre dezbatere proiectul unei economii liberale.

Economia liberală este centrată pe individ, pe încurajarea inițiativei, a zonei dinamice a societății, a mediului de afaceri capabil să producă locuri de muncă și să genereze investiții și care, în același timp, recunoaște necesitatea unor sisteme publice solide și performante în interesul cetățenilor.

Acest proiect va sta la baza unui model economic care va cuprinde viziunea noastră asupra dezvoltării României.

Consultare și construcție în jurul acestui proiect

Dorința noastră este ca acest proiect să fie discutat, dezbatut și să întrunească un acord cât mai larg, din partea societății, a mediului de afaceri și a reprezentanților clasei politice, acord care să permită nu doar punerea sa în aplicare la guvernare, ci să-i dea un caracter ireversibil.

De asemenea, proiectul cuprinde atât viziunea, principiile, conceptele, principalele direcții, măsurile prioritare care să constituie baza pe care se va așeza construcția liberală.

În acest an vom antrena toate forțele responsabile pentru a realiza un model economic pentru dezvoltarea României.

Concomitent pregătim legislația necesară implementării măsurilor din programul economic liberal, astfel încât să îl putem introduce din prima zi de guvernare.

Obiective principale

1. Dezvoltarea clasei de mijloc care să reprezinte peste 50% din populația României care va genera:

Creșterea generală a nivelul de viață

Restrângerea clasei de mijloc până aproape de dispariție a fost unul dintre cele mai devastatoare efecte ale crizei. În timp ce în economiile occidentale clasa de mijloc are o pondere importantă, (de exemplu peste 50% în Germania), doar cca 10% dintre români aparțin acesteia. Pe de altă parte, noile economii emergente se remarcă astăzi printr-o creștere semnificativă a clasei de mijloc.

Mai multe locuri de muncă, mai multe investiții, mai multe întreprinderi private

Pentru a crea o clasă de mijloc puternică este nevoie de stimularea antreprenoriatului și inițiativei, care la rândul său implică încurajarea firmelor mici și mijlocii. Acestea reprezintă zona economiei care poate crea locuri de muncă.

Venituri mai mari obținute de fiecare individ prin munca proprie

Clasa de mijloc nu înseamnă doar mediul privat, ci și profesori, medici, avocați, oameni care lucrează în administrație, în general oameni care pot și vor să-și câștige un nivel de viață decent prin munca proprie. Dar pentru acest lucru este nevoie ca statul să creeze un cadrul fiscal și de competitivitate care să le permită valorificarea muncii și inițiativei lor.

Reducerea inechităților sociale, mai multă prosperitate, mai puțină sărăcie

O clasă de mijloc puternică este reflecția unei viziuni liberale asupra societății, dar în același timp are ca efect reducerea dezechilibrelor sociale. Cu cât mai puternică și mai extinsă este clasa de mijloc, cu atât inechitățile și diferențele sociale sunt mai mici, cu atât șansa ieșirii din sărăcie a categoriilor defavorizate sau vulnerabile este mai mare.

Obiective principale

2. O economie competitivă și o societate dezvoltată

Creșterea nivelului de viață, dezvoltarea economică generală și performanța instituțiilor sunt direct legate de creșterea competitivității și valorificarea capitalului uman.

Urcarea de către România cu 20 de poziții în clasamentul global al competitivității (World Economic Forum Global Competitiveness Index)

România se află în momentul de față pe locul 76 în clasamentul global al competitivității, realizat anual de World Economic Forum. Acesta măsoară cât de competitivă este o țară pe baza evaluării a 12 pilonii care descriu în ansamblu funcționarea economiei și societății: de la instituții la inovație, de la mediul macroeconomic și până la eficiența pieței muncii. Fiscalitatea, de-birocratizarea și lupta împotriva corupției sunt axe principale de concentrare pentru îmbunătățirea spațiului competitiv.

Reindustrializarea pe baze private a României și capitalizarea antreprenorilor autohtoni

Reindustrializarea pe baze private a României este alături de îmbunătățirea arhitecturii de competitivitate răspunsul și soluția PNL pentru dezvoltarea durabilă a României, sporirea bunăstării populației și capitalizarea antreprenorilor autohtoni.

Principii

Simplificare, claritate, predictibilitate, debirocratizare și descentralizare

Nemulțumirea generalizată și ineficiența definesc astăzi relația dintre contribuabil (cetățean sau întreprindere privată) și stat.

Sistemul fiscal se caracterizează prin birocratie, neclaritate și lipsă de predictibilitate și împiedică mediul de afaceri să dezvolte planuri pe termen lung. De altfel, acestea ocupă locuri fruntașe în topul obstacolelor în calea dezvoltării mediului de afaceri.

Reducerea numărului și nivelului taxelor și impozitelor cu impact național

Încercarea de a colecta mai mulți bani la buget doar prin combaterea evaziunii și fără măsuri de stimulare a economiei și de încurajare a mediului de afaceri are şanse minime de reușită. Ca liberali susținem reducerea numărului de taxe și impozite ca principiu pentru o economie performantă, acesta fiind principalul factor considerat problematic de investitorii.

Creșterea colectării prin relaxare fiscală și crearea comportamentului de conformare voluntară

Noi pornim de la premsa că marea majoritate a contribuabililor sunt de bună-credință și nu-și doresc să fie datornici la stat, dar ca să plătească impozite trebuie mai întâi să producă. Ca liberali, considerăm că nu creșterea colectării poate permite relaxarea fiscală, aşa cum afirmă actualul guvern, ci că relaxarea fiscală este cea care va conduce la creșterea colectării.

Raport corect între stat și contribuabil

Statul este percepță și se comportă azi mai degrabă ca un adversar al mediului privat și, în orice caz, ca fiind mai presus de cetățean. Într-o economie liberală statul nu numai că nu intervine în mecanismele pieței, ci are la rândul său obligații în raport cu cetățeanul pe care trebuie să le respecte.

În vizionarea pe care o propunem individul scapă de „umiliința statului” (fie că aceasta se traduce prin birocratie, incorectitudine, abuzuri, fie prin încurajarea deliberată a aşteptatului cu „mâna întinsă” și a comportamentului de asistat) și este stimulat să câștige din propria muncă și să-și valorifice calitățile.

Principii

Un stat liberal

Paradigma stat minimal versus stat asistențial și-a epuizat aplicabilitatea și capacitatea de a genera soluții în contextul anului 2014. Pentru a avea o economie liberală trebuie să avem mai întâi un stat liberal. De aceea, Partidul Național Liberal propune viziunea unui stat liberal, cu rol strategic și participativ:

- este noninterventionist, în sensul că nu sufocă firmele prin birocrație, taxe și impozite, își optimizează cheltuielile din zona birocrației administrative,
- are o abordare strategică în raport cu investițiile și direcționează strategic cheltuielile.

Reconcilierea nevoii de investiții într-o creștere pe termen lung și sustenabilitatea finanțelor publice se realizează exact prin această abordare participativă, strategică a statului în investiții. Acest tip de stat este cel care asigură spațiul competitiv, iar reformele fiscale și debirocratizarea sunt parte a aceleiași abordări.

Politicele industriale, domeniile strategice, polii de creștere, parteneriatele public privat în structura investitorilor autohtoni, externi și stat sunt expresii concrete ale manifestărilor acestui tip de stat.

Buget în funcție de priorități și politici fiscale, menținerea în limitele deficitului bugetar printr-o vizion economică și nu printr-o abordare administrativă

Partidul Național Liberal consideră că politica fiscală trebuie să conducă politica bugetară, nu invers și că este responsabilitatea Guvernului să adapteze cadrul bugetar la nevoile de dezvoltare a economiei și ale cetățenilor în această etapă istorică.

Măsuri prioritare

Atingerea celor două mari obiective are nevoie de un set de măsuri hotărâte, coerente și care să acționeze concomitent pentru ca efectele lor să provoace schimbările așteptate.

- Generalizarea cotei unice de 16% pentru toate tipurile de taxe și impozite:
  - impozitarea muncii – de la 45% - angajat și angajator - la:
    - 16% plătit de angajat
    - 16% plătit de angajator
  - TVA – de la 24% la 16%
  - impozit pe profit – 16%
  - impozit pe venit – 16%
  - impozit pe dividende – 16%
- Revizuirea anuală a nivelului salariului minim pe economie astfel încât în decurs de 5 ani să aibă ca efect antrenarea sporirii nivelului venitului mediu, cu implicații asupra creșterii consumului individual.

Creșterea salariului minim nu trebuie înțeleasă ca o măsură socială, ci trebuie pusă în contextul întregului pachet de măsuri fiscale menite a stimula economia și al dezbatерii legate de apropierea nivelului veniturilor din România de cele din Uniunea Europeană.

Astăzi statisticile care arată un număr mare de angajați la salariul minim nu reflectă cu adevărat nivelul veniturilor. În realitate, impozitarea excesivă a muncii obligă la găsirea altor soluții, iar o parte din veniturile reale sunt acoperite din economia subterană. Creșterea în decurs de 5 ani a salariului minim se va corela firesc cu măsurile de relaxare fiscală și în același timp va obliga la creșterea eficienței și productivității.

- Revizuirea sistemului de impozite și taxe introduse în afara Codului Fiscal, așa numite taxe parafiscale, și diminuarea numărului acestora cu cel puțin 50% în decurs de 3 ani.

Aceasta presupune revizuirea legislației în sensul de a limita competențele instituțiilor și autorităților de a adopta taxe cu caracter fiscal.

Fiscalitate

- Adoptarea legislației privind insolvența persoanelor fizice care poate asigura menținerea unor priorități și reluarea mecanismului de creditare, proiect de lege inițiat și depus de liberali din anul 2010.

România a rămas singura țară din Uniunea Europeană care nu are o asemenea legislație și care în acest fel nu-și protejează cetățenii.

- Acordarea de stimulente fiscale pentru încadrarea de personal având statutul de șomeri, persoane tinere cu vîrstă sub 25 ani sau cu vîrstă peste 55 de ani.

Partidul Național Liberal consideră că aceste persoane intră în categoria persoanelor vulnerabile pentru care își asumă responsabilitatea reintegrării sociale.

- Stimularea profesiilor liberale și a activităților desfășurate în mod independent prin plafonarea contribuțiilor sociale la 3 salarii medii brute pe economie, aspect valabil și pentru veniturile care depășesc acest plafon.

PNL consideră că profesiile liberale și activitățile desfășurate în mod independent sunt cele care stimulează inițiativa privată, ajută la dezvoltarea clasei mici și mijlocii, iar măsura propusă are ca scop tocmai consolidarea acestora.

- Păstrarea direct la comunitățile locale a unei cote din taxele și impozitele naționale, pentru a limita alocările discreționare.

Întărirea autonomiei locale, responsabilitatea autorităților locale față de cetățeni se pot realiza prin gestionarea efectivă a unor resurse financiare direct de către reprezentanții aleși ai cetățenilor (primari, consilieri locali).

- Acordarea de bonificații persoanelor fizice care prezintă anual bonurile fiscale de la cumpărăturile mărfurilor identificate cu risc de evaziune.

Una dintre problemele importante ale României din 1990 până astăzi o reprezintă evaziunea fiscală, iar diminuarea acesteia se poate realiza și prin formarea unui comportament antievazionist al fiecărui cetățean, prin stimulente economice.

- Optimizarea cheltuielilor statului prin revizuirea acestora și a modului de întocmire a bugetului.

Aceasta implică generalizarea standardelor de cost pentru toate tipurile de instituții publice și urmărirea execuției bugetare în timp real.

Măsuri suplimentare

- Adoptarea legislației privind bugetarea multianuală a principalelor investiții publice cu scopul de a crea predictibilitatea necesară atât pentru mediul de afaceri, cât și pentru administrația publică centrală și comunitățile locale.
- Introducerea asigurărilor private deductibile pentru creșterea accesului la servicii sociale și a calității vieții.
- Introducerea declarării veniturilor anuale pentru stabilirea plafonelor de deductibilitate pentru diverse tipuri de asigurări.
- Reașezarea nivelului redevențelor pentru toate produsele și serviciile care fac obiectul acestui tip de impozite.
- Circuite financiare simplificate prin adoptarea formei juridice de holding.
- Revizuirea sistemului de impozite și taxe locale, care se pot introduce numai prin hotărâri ale autorităților locale.
- Desființarea tuturor taxelor speciale prelevate de la persoane fizice care produc venituri pentru anumite instituții, autorități care nu sunt prevăzute în acordurile internaționale încheiate cu Uniunea Europeană ori în practicile altor țări europene.
- Revizuirea sistemului de instituții publice centrale în sensul reorganizării și restructurării, cu reducerea numărului de ministere.

Principalele efecte preconizate

- **Creșterea economică sustenabilă cu un ritm mediu de 5% pe an în următorii 10 ani.** Această creștere presupune 6,5 miliarde de euro în plus în economie în fiecare an, fapt care se va reflecta în mod concret în creșterea nivelului de viață al fiecărui individ și în majorarea consumului.
- **Creșterea semnificativă a venitului mediu în decurs de 5 ani și îmbunătățirea termenilor din Planul de convergență.**
- **Creșterea veniturilor reale** ale celor care desfășoară profesii liberale, activități independente sau care au venituri mai mari de trei salarii medii pe economie, concomitent cu încurajarea declarării veniturilor și stimularea consumului individual.
- **Creșterea veniturilor bugetare din PIB în decurs de 5 ani** (de la cca 28% la cca 38 – 40%). Aceasta va permite o mai bună finanțare a sistemelor publice (educație, sănătate) și direcționarea unor sume către investiții într-un parteneriat public – investitorii locali – investitorii străini, menținând în același timp o structură suplă a aparatului de stat.
- **Crearea unui număr de circa 800.000 de locuri de muncă în sectorul privat** în primii 3 ani, inclusiv prin scoaterea la suprafață a unei părți din economia subterană urmare a schimbărilor importante din sistemul fiscal.
- **Stabilizarea fondurilor de pensii și asigurări sociale** care va permite garantarea unui trai decent și liniștit.

Reindustrializare și competitivitate

Reindustrializarea pe baze private a economiei românești și îmbunătățirea competitivității globale sunt manifestări ale statului liberal care asumă un rol participativ.

Reindustrializarea pe baze private

• Reindustrializarea – rezultatul abordării strategice și participative a statului

România este o țară cu resurse diverse și cel mai important cu un nivel de venituri pe cap de locuitor mult inferior complexității structurilor productive și capitalului uman productiv, ceea ce permite un ritm sporit de dezvoltare.

România nu mai poate construi întreprinderi cu bani de la stat în schimb poate avea o abordare de tip stat participativ contribuind cu viziune, credibilitate și angrenarea în proiecte concrete.

Reindustrializarea pe baze private a României va fi rezultatul abordării strategice și participative din partea statului, care să centreze investițiile publice și politicile într-un număr de sectoare și zone capabile să potențeze creșterea economică.

Reindustrializare și competitivitate

Modalități de realizare

- Politici industriale și privatizare cu excepția domeniilor strategice

Primul pas este identificarea domeniilor în care România poate performa și își poate valorifica potențialul de creativitate și resursele.

Investițiile în sectoarele industriale trebuie să se bazeze pe o politică industrială coerentă și să le vizeze pe cele cu potențial de creștere și externalități.

Ca exemple de domenii strategice în care există premise ca România să exceleze și să-și valorifice creativitatea putem avea în vedere industria IT, industria medicală, telecomunicații, electronică.

- Organizarea și stimularea de poli de dezvoltare

Polii de dezvoltare sunt aglomerări economice concentrate din punct de vedere geografic, care reușesc să genereze creștere economică, care aduc împreună statul, mediul de afaceri și zona de cercetare academică. Acestea pot crea împreună industrii conexe și alte entități importante pentru potențarea competitivității.

Reindustrializare și competitivitate

Avantajele unor asemenea poli sunt multiple și se referă la importul de tehnologie, la sporirea creativității și inovației, la economii de scară, la creșterea eficienței și nu în ultimul rând la crearea locurilor de muncă în cadrul acestora și adiacent eliminarea disparițărilor la nivel național.

- **Stimularea triumviratului investițional – stat - investitori străini -investitori locali.**

Schimbarea de abordare în cazul unui asemenea triumvirat ține tocmai de stimularea investitorilor autohtoni pentru participarea la marile proiecte și rolul acestora în dezvoltarea României.

Ca prim pas va fi creată legislația care să asigure cadrul acestui triumvirat.

- **Programul de reindustrializare**

Programul de reindustrializare pe baze private va cuprinde un set de măsuri, pachete legislative, garanții, finanțări, transfer tehnologic și parteneriate pentru:

- completarea lanțurilor de valoare adăugată incomplete pe teritoriul României și captarea suplimentară de valoare adăugată
- sporirea complexității produselor și serviciilor create pe teritoriul României
- accelerarea creșterii polilor de dezvoltare
- capitalizarea antreprenorilor autohtoni
- implicarea IMM-urilor
- completarea ecosistemelor industriale și reconversia bazinelor industriale de tradiție
- întărirea legăturii între universități, cercetare și producție
- industrializarea producției agricole
- stabilirea de politici industriale naționale
- stabilirea domeniilor strategice
- privatizarea accelerată prin diferite metode a deținărilor care nu se încadrează la interes strategic al statului român
- întărirea diplomației economice

Reindustrializare și competitivitate

Creșterea competitivității

- Creșterea competitivității va presupune un pachet complex de măsuri legate de instituții, infrastructură, dimensiunile macroeconomice, sănătate și educația primară, educația universitară și trainingul profesional, eficiența pieței bunurilor, eficiența pieței muncii, dezvoltarea pieței financiare, pregătirea sub aspect tehnologic, dimensiunea pieței, sofisticarea mediului de afaceri și inovația.
- Lipsa banilor este adesea invocată ca motivație pentru absența unor politici de dezvoltare. Considerăm că această problemă poate fi abordată prin îmbunătățirea arhitecturii financiare a României pentru creșterea competitivității:
  - crearea unei bănci de dezvoltare și infrastructură
  - crearea unui fond suveran
  - crearea de fonduri regionale urbane
  - crearea și dezvoltarea de fonduri cu capital de risc pentru diferitele faze de dezvoltare a afacerilor care să acopere anumite sectoare economice
  - reglementarea piețelor în favoarea dezvoltării acestora
  - specializarea CEC-ului pe finanțarea IMM-urilor și agriculturii
  - restructurarea fondurilor de garantare și contragaranțare ce și-au dovedit ineficiența

Efectele preconizate

- Capitalizarea antreprenorilor locali
- Schimbarea compoziției și complexității economiei
- Sustenabilizarea creșterii economice
- Stoparea fenomenului migrației în decurs de 3 ani și reversarea trendului
- Creșterea co-finanțării și co-investițiilor
- Crearea unui mediu de afaceri prietenos, atractiv și eficace
- Creșterea consumului personal și productiv
- Creșterea valorii adăugate și dezvoltarea suplimentară a acesteia pe teritoriul României

IL

PNL

IL

PNL

IL

PNL

IL

PNL

IL

PNL

IL

PNL

IL

PNL

PNL

Tipărit de AMMA PRINT la comanda PNL.